

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

לינק לקובץ: [לחץ כאן](#)

תוכנית: יומן השבוע
תאריך: 18/06/2016
שעה: 10:30:09
רשת: רשת ב

כותרת: פרופסור זוהר שביט. על הספר "ניצב כל הלילות". אזכור - שבוע הספר, חוק

רון נשיאל : זוהר שביט, שלום.
פרופסור זוהר שביט : שלום, שלום, שבת שלום.
רון נשיאל : אנחנו מדברים גם השבוע לרגל שבוע הספר שנפתח, והפעם אולי בהשפעת האירועים בארצות הברית והמירוץ לבית הלבן, ביקשת לדבר על הספר "ניצב כל הלילות" של הארפר לי. בעצם הגרסה המקורית של רב המכר המפורסם "אל תיגע בזמיר". פרופסור זוהר שביט : נכון. למעשה הארפר לי אפשר לראות אותה כסופרת של סיפור אחד שפורסם בשתי גרסאות. הרומן שריגש את כולנו בשנות ה-30 "אל תיגע בזמיר" ואחר כך צפינו בעין חפצה ובעין דומעת בסרט "מות הזמיר" עם גרגורי פק ומאוד מאוד אהבנו את דמותו של אביה של הגיבורה של אטיקוס שיוצא בחירוף נפש להגן על שחור שנאשם על לא עוול בכפו ועומד בפני בית דין ואטיקוס מחליט להגן עליו, לא בהצלחה אגב,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

הוא נשלח לבית סוהר הגיבור השחור ובניסיון בריחה הוא נהרג, נורה ונהרג. אבל הייתה לנו תחושה של הנה תראו כמה אנחנו יפים ונהדרים. אנחנו מנסים לעזור לאחינו השחורים ולהגן עליהם. ואולי כשקראנו את זה בשנות ה-60, טוב, אני הייתי אז ילדה, ראיתי את הסרט, אני זוכרת, בהתרגשות גדולה, לא שמנו לב שכבר כמה מזרעי הפורענות היו טמונים בספר הזה. בספר שראה אור ב-2015 "ניצב כל הלילות", פסוק שלקוח מספר ישעיהו, הארפר לי נתנה לפרסום או אישרה לפרסום את הנוסח האמיתי של כתב היד.

רון נשיאל : לא. זה לא כל כך ברור שהיא אישרה לפרסום. יש גרסאות שאולי היא בכלל לא בדעה צלולה כאשר היא הסכימה לפרסום הזה.

פרופסור זוהר שביט : אוקי, יכול להיות, לא בדעה צלולה, כן בדעה צלולה, אתה יודע כשקוראים את זה, הלוא הארפר לי כבר איננה אתנו עוד, היא הלכה לעולמה לפני כמה חודשים בגיל 89. אבל מה שנשאר זה הספר, שבעיני הוא הרבה יותר חזק והרבה יותר טוב מ"אל תיגע בזמיר", מפני ש...

רון נשיאל : אותו כתב יד גנוז שפתאום צץ לפתע בדרך מסתורית.

פרופסור זוהר שביט : כן. בדרך מסתורית.

רון נשיאל : והוא נכתב לפני "אל תיגע בזמיר" אבל העלילה

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שלו מתרחשת עשרים שנה אחר כך פרופסור זוהר שביט : בדיוק כך. היא מתרחשת בשנות ה-50'. מן הספר שהוא הרבה יותר אמיץ בעיני והרבה יותר חזק, עולה הסיפור, ... של ארצות הברית, שמסביר לנו, אני חושבת, עד היום עד כמה ארצות הברית חצויה עדיין בין הדרום לצפון, בין הערכים היפים לכאורה של הדרום אבל שיש בהם גזענות אימננטי שהם לא מצליחים להיפטר ממנה לבין הצפון שנלחם נגד התפיסה הגזענית ששלטת בדרום. הספר הוא מאוד חזק, מפני שג'ן לואיז חיה בניו יורק, חוזרת לביקור בבית, בבית אביה, והיא מגלה אב שונה לחלוטין. זה בעת ובעונה אחת רומן של סיפור התבגרות על ילדה שמעריצה את אביה, אני הייתי אומרת שהיא מאוהבת בו, ופתאום עולמה חרב עליה כשהיא מגלה שהערכים שהיא כבר אימצה כבוגרת בניו יורק שבה היא חיה אינם חלים בכלל על אביה האציל לכאורה שהוא רון נשיאל : שבעצם תומך בהפרדה הגזעית. פרופסור זוהר שביט : והוא לא רק תומך בהפרדה הגזעית, המניעים שלו לתמיכה הזאת הם הדבר שמזעזע. הוא לא נגד שוויון זכויות לשחורים, הוא רק חושב שהם עוד לא הרוויחו אותו ביושר, שהם צריכים להתאמץ כדי להרוויח אותו ולכן עוד לא הגיעה השעה. והסיבה אגב שהוא מגן על השחור שנאשם על לא עוול בכפו איננה איזשהו אידיאל, אלא הרצון למנוע מהשחורים

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

שמתארגנים, שיהיה עורך דין שחור לנאשם. כך שמתגלה, זה רומן שמתרחש בכמה מישורים. הדמות הזאת של אישה שבגיל די מבוגר מגלה שהמציאות של החיים בדרום שהיא אוהבת ומעריצה אפילו, היא הרבה יותר מורכבת מזיכרונות הילדות שלה ומצד אחר, סיפור על גזענות מאוד קשה ועל שנאה ותהום שפעורה בין הלבנים והשחורים. אני חושבת שאחת הסצנות הכי קשות בספר כשג'ן לואיז באה לבקר את קלפורניה, האומנת האהובה עליה, שבעצם גידלה אותה ושימשה לה כאם. אז מקבלים אותה בבית של קלפורניה בקור רב. היא שואלת אותם, תגידי את בעצם שנאת אותנו? והיא לא מקבלת על זה תשובה, אבל התשובה מאוד מאוד ברורה. מבחינה זאת זה ספר מאוד חזק מפני שהוא לא עושה הנחות.

רון נשיאל : אז זהו, השאלה שמסקרת אותי, מעניין מה היה קורה לספר הזה אם הוא היה מתפרסם בגרסה המקורית ולא בגרסה המרוככת של "אל תיגע בזמיר", גם הוא היה הופך לספר הנקרא והמשפיע ביותר בארצות הברית?

פרופסור זוהר שביט : אז זאת שאלה מאוד מאוד טובה ואני חושבת שכמעט אפשר, אתה יודע, אי אפשר להמר על העבר על מה היה אילו... אני חושבת שלא היה לו שום סיכוי. וש"מות הזמיר" התקבל בהצלחה כל כך רבה, אגב גם בזכות הסרט שעשה הרבה חסדים עם הלבנים, עם היחס של הלבנים לשחורים,

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

אלא גם מפני שהוא היה גרסה מאוד מאוד מרוככת שטשטשה לחלוטין את המאפיינים הגזעניים של הגיבור הראשי של האבא שלה, של אטיפוס. והספר הנוכחי שיצא לאור ב-2015 אמנם זכה להצלחה מסחרית אבל הרבה מאוד ביקורות שליליות. אני חושבת שבין השאר זה מפני שהוא כל כך ישר וכל כך נוקב וכל כך לא מוכן לעשות הנחות ומתאר באמת דמות ספרותית. הדמות היא דמות ספרותית, ג'ן לואיז, דמות שמאוד מאוד חצויה בין האהבה לדרום לבין ההכרה בנוראות של הערכים של הדרום. את זה אפשר לעשות רק כנראה אם אתה עובר לנוי יורק וחי בה. רון נשיאל: את יודעת גם דונלד טראמפ נולד בניו יורק. דיברת קודם על ההבדל בין הצפון לדרום, אולי, האם הדברים שאנחנו שומעים מטראמפ במערכת הבחירות הזאת מהדהדים באוזניך את אותה גזענות גלויה ומסווית שהזכרת, נתקלה בה כשהיא חוזרת לעיירת ... באלבמה? פרופסור זוהר שביט: לא. אני אגיד לך למה באופן חד משמעי לא. מפני שהדמות של אטיפוס היא דמות מורכבת, היא דמות אצילה, הדרום תופס עצמו כאציל אבל אטיפוס מאמין בערכים מאוד יסודיים שכולנו מאמינים בהם, ערכים אוניברסליים. ההבדל בינו לבין... טראמפ לא מאמין בערכים האלה בכלל. אטיפוס חושב שצריך לחכות עד שאפשר יהיה לתת להם ביטוי במציאות. טראמפ לא מאמין בערכים האלה ולכן אני חושבת שיש הבדל מאוד

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

מאוד גדול ביניהם.

רון נשיאל : טוב, לסיום נאמר משהו על שבוע הספר ועל
הנתונים המפתיעים שפורסמו השבוע, על כך שחוק הספרים
המושמץ שבוטל בינתיים דווקא הביא לגידול במספר ספרי
הביכורים ולא להפך.

פרופסור זוהר שביט : נכון מאוד. תראה, חוק הספרים התברר
עכשיו שלפי הנתונים שפרסם בית הספרים הלאומי כמדומני,
עשה את העבודה שלו בשלושה תחומים. הוא עשה את העבודה
שלו בכך שירדו מחירי הספרים, זאת אומרת כל הנתונים
הסטטיסטיים. הוא עשה את העבודה שלו בכך שיצאו לאור, הייתה
עלייה ניכרת במספר ספרי הביכורים והוא עושה את העבודה שלו
גם בכך שהייתה עלייה ניכרת במספר ספרי השירה. כלומר חוק
הספרים בהחלט עשה את העבודה שציפו ממנו לעשות. ואם מותר
לי אני אעיר עוד הערה קטנה שבשנתיים שבהם החוק הזה הופעל
אנשים חזרו לקנות ספרים כמתנות, מפני שברגע שהיה, היו כל
המבצעים האלה, אנשים פשוט התביישו לקנות את הספר כמתנה.
בכל חנויות הספרים העצמאיות וגם לא העצמאיות, שדיברתי עם
המוכרים בזמן שחוק הספרים היה קיים, ציינו בפני את העובדה
שחל גידול רב מאוד במספר הספרים שנקנו כספרי מתנה. את זה
הסטטיסטיקות שהם מתארות את מצב הספרים לא יכולות לתאר.
וזה אומר גם יחס של כבוד לספרים. אני חושבת שבמילים אחרות

מידע רדיו וטלוויזיה

IFAT House

96-98 Derech Menachem Begin, Tel Aviv
(formerly Derech Petach Tikva)
Tel 972-3-5635050, Fax 972-3-5617166
www.ifat.com

בית יפעת

דרך מנחם בגין 96-98, תל אביב
(לשעבר דרך פ"ת)
טל 03-5635050, פקס 03-5617166
www.ifat.com

חוק הספרים השיב את כבודם של הספרים. עכשיו כשהוא בוטל יצטרכו לחשוב ולעשות באמת חשיבה מאוד רצינית איך המדינה יכולה לתרום את חלקה לסוג ספרים, לתרבות שהיא עדיין תרבות מאוד קטנה. אנחנו לא יותר, במקרה הטוב, מכמה מיליונים של קוראי ספרים בעברית ובכל המדינות הקטנות מאוד מקובל שהמדינה מעורבת באופן מאוד ניכר בשוק הספרים כדי לשמור עליו. מי ישמור עכשיו על הספרים מאוד לא ברור לי. רון נשיאל : כן. עם התחזית הלא אופטימית הזאת, זוהר שביט, אנחנו נחתום, תודה רבה. פרופסור זוהר שביט : תודה ושבת שלום. רון נשיאל : ובכל זאת חג ספר שמח. שבת שלום.